

19. Førnutid, førdatid

Førnutid (har talt, spist, sovet etc.) og førdatid (havde talt, spist, sovet etc.) findes ved at bøje hjælpeverbet *haber* i person og tid samt tilføje participium-enderne *-ado* og *-ido* på det efterfølgende verbum (se også §16. om participium). *-ado* bruges ved *-ar* verber og *-ido* bruges ved *-er* og *-ir* verber. I førnutid og førdatid kan endelserne dog ikke bøjes.

		Førnutid	Førdatid
Ental	1. person	he hablado/comido/dormido	había hablado/comido/dormido
	2. person	has hablado/comido/dormido	habías hablado/comido/dormido
	3. person	ha hablado/comido/dormido	había hablado/comido/dormido
Flertal	1. person	hemos hablado/comido/dormido	habíamos hablado/comido/dormido
	2. person	habéis hablado/comido/dormido	habíais hablado/comido/dormido
	3. person	han hablado/comido/dormido	habían hablado/comido/dormido

- **Haber** må aldrig skilles fra verbet. En nægtelse placeres derfor foran bøjningen af *haber*.
No han comprado la casa (de har ikke købt huset), nunca había viajado (han havde aldrig rejst).
- **Førnutid** kan også udtrykkes via tidsudtrykkene: *llevar, desde, desde hace, hace...que*.
Llevan tres años aquí (de har været her i 3 år), vivo aquí desde el 1 de mayo (jeg har boet her siden d. 1. maj), trabajan juntos desde hace dos años (de har arbejdet sammen i 2 år), hace tiempo que la veo (det er længe siden, jeg har set hende).
- **Førdatid** kan udtrykkes på samme måde blot ved at sætte verberne i imperfektum.
Llevaban tres años aquí (de havde været her i 3 år), vivía aquí desde el 1 de mayo (jeg havde boet her siden d. 1. maj), trabajaban juntos desde hacía dos años (de havde arbejdet sammen i 2 år), hacía tiempo que la veía (det var længe siden, jeg havde set hende).
- Enkelte verber er dog **uregelmæssige** i førnutid og førdatid og skal læres udenad. (Se også §16. om participium).
Abrir → abierto, cubrir → cubierto, decir → dicho, escribir → escrito, freír → frito, hacer → hecho, morir → muerto, poner → puesto, romper → roto, satisfacer → satisfecho, ver → visto, volver → vuelto.

20. Imperativ (Bydeform)

Imperativ bruges, når man byder/opfordrer én eller flere at gøre noget: fx "tal langsomt!", "gå din vej!". På dansk bruges samme form om alle personer, men på spansk bøjes imperativ i person ved såvel bekræftende som benægtende sætninger. Husk altid at markere imperativ med et omvendt udråbstegn (shift + ctrl + alt + !).

	Bekræftende			Benægtende
	Hablar	Comer	Vivir	Cantar
tú (du)	¡habla! (tal!)	¡come! (spis!)	¡vive! (bo!/lev!)	¡no cantes! (syng ikke!)
usted (De)	¡hable!	¡coma!	¡viva!	¡no cante!
nosotros (vi)	¡hablemos!	¡comamos!	¡vivamos!	¡no cantemos!
vosotros (I)	¡hablad!	¡comed!	¡vivid!	¡no cantéis!
ustedes (De)	¡hablen!	¡coman!	¡vivan!	¡no canten!

- **Usted, nosotros, ustedes** dannes via konjunktivformen, hvor *-ar* verber får endelsen *-e*, og *-er, -ir* verber får endelsen *-a* (se §15. om konjunktiv).
- **Nosotros** har betydningen af en gensidig opfordring: "lad os tale, spise, leve!" etc.
- **Objektsformer og refleksiver** bagvedstilles ved bekræftende imperativ.
¡Cómpralo! (køb det!), ¡Levántate! (stå så op!).
- **Benægtende imperativ** dannes altid via konjunktivformen (se §15. om konjunktiv).
- **Objektsformer og refleksiver** foranstilles ved benægtende imperativ.
¡No me digas! (det siger du ikke!), ¡No se levante! (stå ikke op!).

- Imperativ kan også udtrykkes ved **a + infinitiv**.
¡A dormir! (sov så!), ¡A comer! (spis så!).
- Andre **vigtige imperativer** er: *¡Ayúdame! (hjælp mig!), ¡Perdone! (undskyld!), ¡Venga! (kom nu!).*

21. Infinitiv (Navneform)

Infinitiv er et verbs ubøjede form og fungerer som på dansk. Bruger man infinitiv (at synge, at lege, at grine etc.) på dansk: "han vil gerne lege", bruges formen også på spansk: "quiero jugar". Husk at på spansk ender infinitiver på *-ar, -er, -ir* med undtagelse af de reflekive pronominer, der ender på *-arse, -erse, -irse*.

- Infinitiv følger altid **efter præpositioner** ligesom på dansk. Bemærk at *ir + a* angiver fremtid.
Voy a comer (jeg skal til at spise), fue sin pagar (han gik uden at betale).
- Altid direkte **efter *deber, poder, querer, saber, soler***.
Quiero ir (jeg vil gerne gå), no suelen correr (de plejer ikke at løbe).
- Altid direkte **efter *empezar, comenzar, terminar, acabar, gustarse***.
Empezaron llorar (de begyndte at græde), me gusta leer (jeg kan godt lide at læse).
- Altid **efter *tener que, haber que, hay que, más que***.
Tengo que dormir (jeg bliver nødt til at sove), no hay más que hacer (der er ikke andet at gøre).
- **Volver + a + infinitiv** betegner en handling, der gentages. Oversættes med *igen*.
No volvemos a hacerlo (det gør vi ikke igen), ¿Vuelves a llamar? (ringer du igen?).
- **Al + infinitiv** svarer til det danske *da*. Bemærk også brugen af *cuando* ved betydningen *da*.
Al entrar, se cayó >< cuando entró, se cayó (da han kom ind, faldt han).
- Hvis personlige pronominer står som direkte eller indirekte objekt (*me, te, lo, la, le* etc.) kan de både foran- og bagvedstilles.
La quieren vender / quieren venderla (de vil gerne sælge den).
- **Refleksiver** kan have to forskellige infinitivformer. Én, hvor hele det reflekive pronomen forbliver ubøjet:
Es difícil levantarse pronto por la mañana (det er svært at stå tidligt op om morgenen),
og én, hvor verbet forbliver ubøjet, men *-se* endelsen bøjes i person og skal enten foran- eller bagvedstilles det bøjede verbum:
No quieres vestirte / no te quieres vestir (du vil ikke klæde dig på).

22. Verbalperifraser (Kæder af udsagnsord)

Verbalperifraser er sætningskonstruktioner, der består af en finit og en infinit form. Dvs. at der forekommer både et bøjet og et ikke-bøjet verbum i sætningen. Den finitte form er bøjet i person, mens den infinitte form forekommer som enten infinitiv eller gerundium.

Verbalfraser med infinitiv

- **Tener que, haber que, haber de** og **deber** udtrykker pligt og nødvendighed.
Tengo que ir ahora (jeg bliver nødt til at gå nu), debes comer algo (du bør spise noget).
- **Deber de** udtrykker tvivl og usikkerhed.
Debe de ser fácil (det må være ment).
- **Ir a** og **estar a punto de** udtrykker at noget skal til at begynde.
Vamos a dormir (vi skal til at sove), estoy a punto de llorar (jeg er lige ved at græde).
- **Echarse a** og **ponerse a** udtrykker noget, der netop begynder.
Se echó a correr (han begyndte at løbe), Juan se pone a pintar (Juan giver sig til at male).
- **Dejar de** og **acabar de** udtrykker, at noget lige er afsluttet.
Ha dejado de beber (han er stoppet med at drikke), acaban de jugar (de har lige leget).
- En undtagelse er **dejar de** i forbindelse med en nægtelse.
Nunca dejan de quejarse (de holder aldrig op med at beklage sig).
- **Volver a** udtrykker en handling, der gentager sig.
Vuelven a gritar (de råber igen).